

Miljøkonsekvensrapport for Vestre Landevej 160, 6800 Varde

Torben Jessen

Vestre Landevej 160

6800 Varde

Udarbejdet den 7.1.2021

Af miljørådgiver Mette Ibsen-From

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Ikke teknisk resumé.....	3
Basisoplysninger	4
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	4
Tidligere godkendelser	4
Biaktiviteter	4
IE-brug	4
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	5
Indretning og drift	5
Afløbsforhold	7
Foderopbevaring	7
Lys	8
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	9
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	9
Beliggenhed	9
Planforhold	9
Landskab.....	9
Afstandskrav	12
Naturområder.....	13
Ammoniakemission	13
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	13
Kategori 1-natur	13
Kategori 2-natur	13
§ 3 områder	14
Kategori 3-natur	15
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	16
National beskyttelse af arter af planter og dyr	16
Biodiversitet – Den danske Rødliste	16
Lugt	17
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	18
Støv	18

Fluer og skadedyr	18
Til- og frakørsels forhold.....	18
Rystelser	20
Støj.....	21
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	21
Egenkontrol	22
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	23
Grundvand	23
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	23
Affald	24
Døde dyr	25
Vand.....	25
Energi.....	25
Klima	26
BAT (ammoniak)	26
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	28
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansørgtes virkning på miljøet.....	29
Befolkningen og menneskers sundhed	29
Alternative løsninger	30
Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 6 nr. 5.	30
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	30

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver de fremtidige forhold på husdyrbruget på Vestre Landevej 160, 6800 Varde, beliggende i Varde Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 1261 af 29/11/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

Ikke teknisk resumé

Torben Jessen søger miljøgodkendelse til kvægproduktion på Vestre Landevej 160, 6800 Varde. I kostalden udvides arealet med kalvebokse og eksisterende råvarelager inddrages muligvis til dybstrøelsesstald. Herudover søges der om fleksibel kvægproduktion på eksisterende og nye produktionsarealer.

I nuværende miljøgodkendelse er der vilkår til beplantning omkring gylletank byg 17. I forbindelse med nærværende ansøgning søges om dispensation fra kravet om beplantning omkring fritliggende gylletanke og om at få fjernet vilkårene. Markarealet hvorpå gylletanken ligger, er omkranset af læhegn. Endvidere ligger gylletanken lavt i terræn, hvorved den ikke er dominerende i landskabet. Derved vil der reelt ikke være effekt af at etablere yderlige beplantning tæt ved gylletanken.

Der sker ikke nybygninger i forbindelse med nærværende godkendelse. Fra bygninger hvor produktionsarealet bliver udvidet (byg 1 og byg 6) er alle afstandskrav overholdt.

Eksisterende lovligt opførte gylletank byg 10 overholder ikke afstandskrav til naboskel og privat fællesvej. Der sker ingen ændringer i driften af tanken og der skal derfor ikke søges om fornyet dispensation fra afstandskravet.

Eksisterende gylletank byg 17 er beliggende ca 3 m fra privat fællesvej og godkendt til opførelse 5 m fra naboskel. Gylletanken er fejlagtigt blevet opført nærmere skel end 5 m. Varde kommune har anvist ansøger til at forholdet skal lovliggøres ved at opkøbe den nærmeste del af nabomatriklen, som Varde kommunen ejer. En landmåler har opmålt arealet, der skal opkøbes til 41 m². Ansøger har kontaktet Varde Kommunes Ejendomscenter angående købet.

Afstandskravene er overholdt, da der ikke sker udvidelse af produktionsarealet eller nybygninger indenfor afstandskravene, på nær afstanden til naboskel til gyllebeholder opført for tæt ved skel. Det er planen at skel flyttes ved opkøb af 41 m² af nabomatriklen, så der bliver 5 m til naboskel som gylletanken har dispensation til.

Der er foretaget beregninger af lugt i forhold til nabo, samlet bebyggelse og by. Lugtberegningen viser, at lugt-genekriteriet er overholdt til nabo, samlet bebyggelse og byzone. Det forventes derfor ikke, at nabo, samlet bebyggelse eller byzone mv. vil opleve generende lugt fra ejendommen i forbindelse med udvidelsen. Desuden er forhold angående f.eks. støv, skadedyr, affald, støj og indkørselsforhold beskrevet og det vurderes, at der ikke vil opstå gener for omgivelserne.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at staldene skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. arealenhed er lille. BAT-kravet er overholdt.

Der er foretaget beregninger i forhold til ammoniak nedfaldet på nærliggende natur. Beregningerne viser, at der ikke vil ske en forøgelse i ammoniaknedfaldet på over 1 kg N set over en 8-årig periode på kat 3 – eller § 3 natur. Nærmeste kat 1 og 2 natur vil få en totalbelastning på 0,0 kg N/ha/år. Ud fra ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet og at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til beskyttede arter af planter og dyr.

Basisoplysninger

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Udover Vestre Landevej 160 ejer og driver Torben Jessen ikke andre ejendommen med dyrehold. Der ansøges derfor en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Vestre Landevej 160.

Tidligere godkendelser

- Miljøgodkendelse d. 12. april 2010. Udvidelse af dyrehold i eksisterende stalde. Ændring af plansilo til møddingsplads samt etablering af ny plansilo og råvarelager.
- Tillæg til miljøgodkendelse d. 22. august 2011. Højere mælkeydelse og nye udbringningsarealer.
- Tillæg nr. 2 d. 13. januar 2016. Udvidelse af dyrehold, forlængelse af eksisterende stald med 57 m, etablering af ny gylletank og ændring af udbringningsarealer.
- Tillæg nr. 3 d. 26. september 2016. Udvidelse af kvægproduktionen i eksisterende stalde.

Biaktiviteter

Der er ikke biaktiviteter på ejendommen.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da det er et kvægbrug.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Byg 6 ny mulig stald 2020	330	Blandet ventilation	3 m	(#348457) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	330
Byg 1 kostald	4662	Blandet ventilation	3 m	(#367105) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	88
				(#364400) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	95
				(#364208) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil)	0	525
				(#364142) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	1045
				(#348458) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1678
Sum						3761

Tabel 1. Husdyrbrugets fremtidige produktionsarealer

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ud fra byggetegninger udleveret af ansøger suppleret med opmålinger i samarbejde med ansøger.

Der sker som følge af det ansøgte en udvidelse af produktionsarealerne i og med at der godkendes et større areal til opstilling af kalvehytter i stalden og eksisterende råvarelager (byg 6) muligvis inddrages til stald og derved indgår i ansøgningen.

Se skitse over produktionsareal i bilag 1.

Bygning 1. Eksisterende stald med malkestald med fast gulv. Stalden er med senge og spalter, desuden er der et område med senge med spalter og linespil. Herudover er der dybstrøelsesarealer og et areal til kalvebokse.

Produktionsarealet er fra regnet gangarealer, foderbord, kontor, teknikrum og tankrum. For at sikre at det er muligt at etablere flere kalvebokse er produktionsarealet med kalvebokse udvidet i ansøgt drift.

Bygning 5. Maskinhus

Bygning 6. Eksisterende råvarelager. En del af bygningen inddrages muligvis til stald i den fremtidige drift. Da den endelige indretning ikke er kendt, er der regnet med 100% produktionsareal i bygningen.

Bygning 7. Råvarelager

Bygning 8. Stuehus

Bygning 9. Plansiloer

Bygning 10. Eksisterende gyllebeholder på 2.800 m³ fra 2003. Der anvendes naturligt flydelag.

Bygning 11. Maskinhus.

Bygning 12. Eksisterende gyllebeholder på 500 m³ fra 1987. Der anvendes naturligt flydelag.

Bygning 14. Plansilo.

Bygning 15. Plansilo.

Bygning 16. Befæstet areal.

Bygning 17. Eksisterende gyllebeholder på 2.800 m³. Der anvendes naturligt flydelag.

Figur 1. Situationsplan

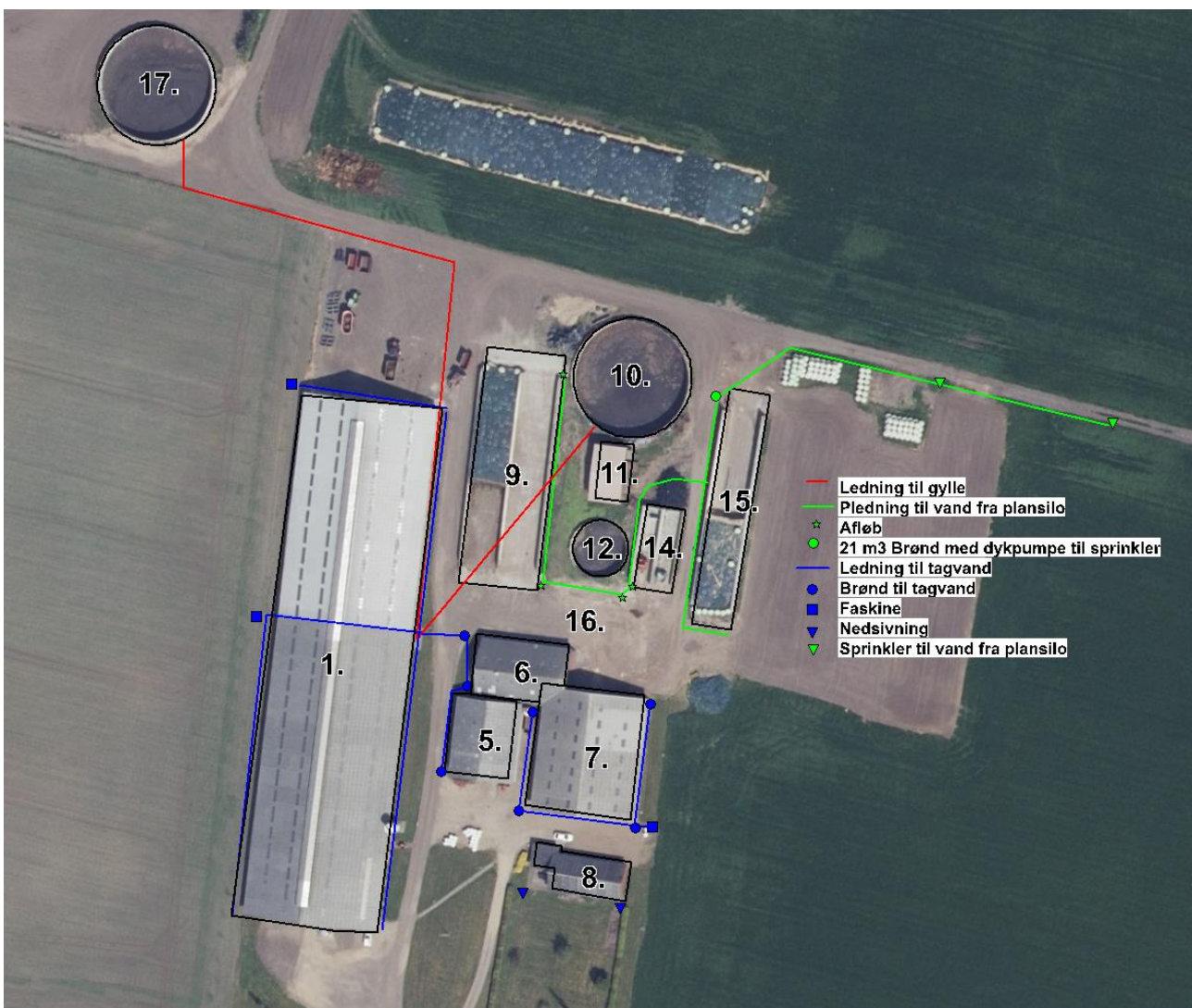
Afløbsforhold

En skitse over afløbsforhold ses på nedenstående figur.

Der er intet sanitært spildevand fra driftsbygningerne.

Overfladevand fra plansilo nr. 9, 14 og 15 og det befæstede areal ved råvarehallerne (nr. 16) ledes til opsamlingsbeholder, hvorfra det sprinkles ud på mark. Der er givet udledningstilladelse til udsprinkling af overfladevand.

Tagvandet fra eksisterende bygninger ledes til faskiner. Tagvandet fra bygning 11 løber på jord.

Figur 2. Afløbsplan

Foderopbevaring

Ensilage opbevares i ejendommens plansiloer (bygning 9, 15 og 14). Afhængigt af udbyttet det enkelte år vil der blive opbevaret ensilage i markstakke. Markstakkerne etableres efter de gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Råvarer opbevares i bygning 6 og 7 samt i lukkede udendørs siloer.

Lys

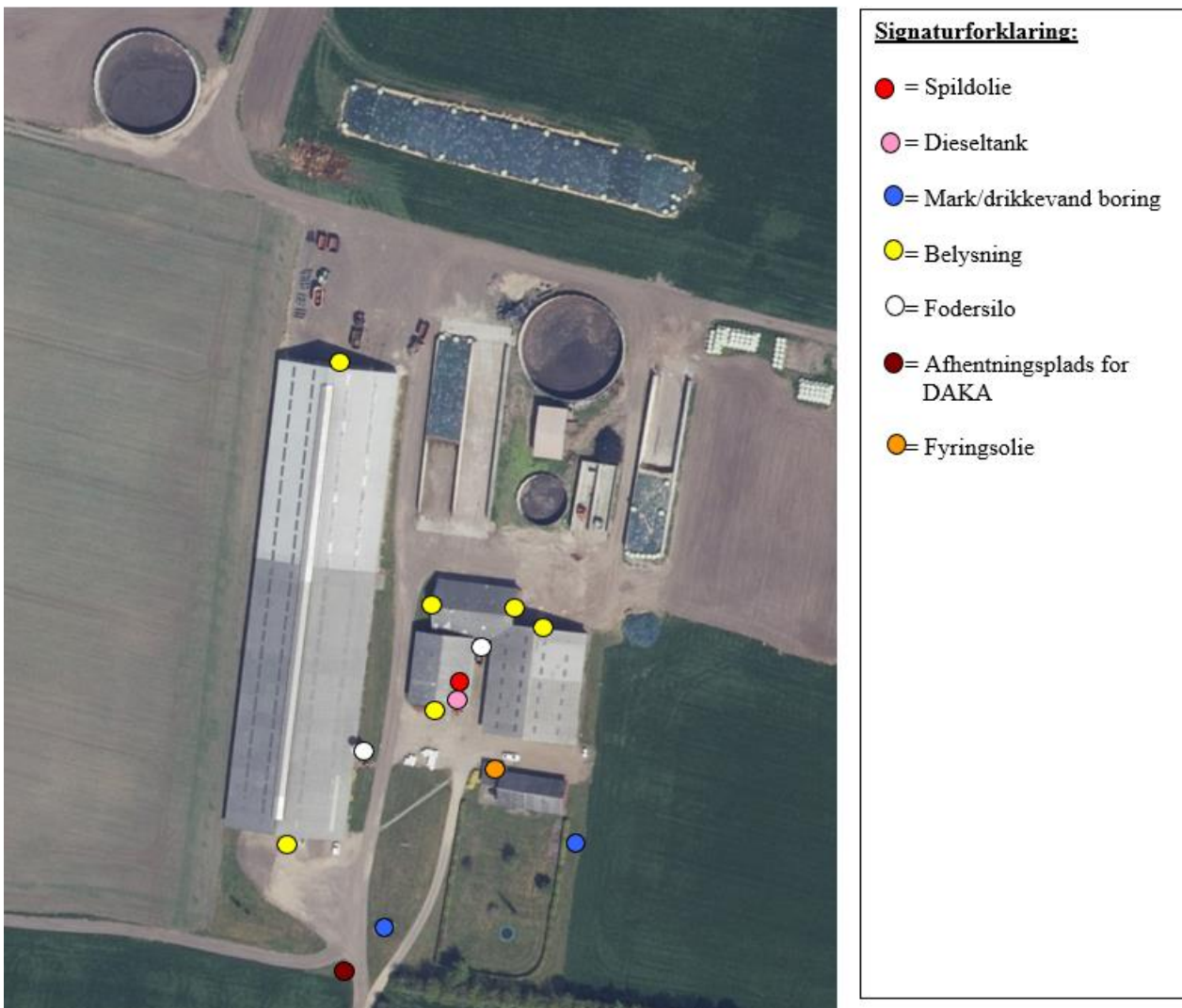
I staldene er der kombineret dags- og kunst lys. Der er natlys i staldene. Der anvendes lavenergi lysarmatur.

Der er udendørsbelysning ved alle indgange til driftsbygninger, hvor afhentning/levering af mælk, foder og dyr forekommer. Belysningen betjenes manuelt. Der sker ikke ændringer af belysningen i forbindelse med nærværende godkendelse.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af udvidelsen. Ejendommen er beliggende langt fra naboer og delvist afskærmet af beplantning. Stalden er dog synlig for omgivelserne fra en mindre strækning på Vestre Landevej.

Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Figur 3. Oversigtskort

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m., og der opføres ikke nye bygninger. Eksisterende råvarelager ombygges muligvis til dybstrøelsesstald.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gylletank 10	2003	2.800	731	Flydelag
Gylletank 12	1987	500	160	Flydelag
Gylletank 17	2017	2.800	719	Flydelag
Gyllekanaler		700		
I alt		6.100		

Tabel 2. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Der skal til hver en tid være tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Da der er søgt om en fleksibel kvægproduktion er det ikke muligt at beregne hvor stor den konkrete tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil være.

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares som kompost i markstak, strøelse fra kalvebokse benyttes som flydelag i gylletankene.

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Vestre Landevej 152, som ligger ca. 326 m syd for anlægget. Nærmeste by er fremtidig byzone ved Varde, som ligger ca. 548 m øst for ejendommen. Der er ikke samlet bebyggelse nærmere husdyrbruget end den fremtidige byzone.

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne og fredninger blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Husdyrbruget ligger indenfor:

	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	X	
Skovrejsningsområde		X
Lavbundsområde		X
Naturbeskyttelsesområde		X
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		X
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		X
Bevaringsværdigt landskab	X	
Større sammenhængende landskab		X
Område for store husdyrbrug		X
Specifikke geologiske bevaringsværdier		X
Kystnærhedszone		X
Strandbeskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X
Skovbyggelinje		X
Å beskyttelseslinje		X
Sø beskyttelseslinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Fredede områder		X
Fortidsminde beskyttelseszone		X
Habitatområde		X
Råstofområder		X
Boringsnære beskyttelsesområder		X
Område med særlig drikkevandsinteresse		X
Nitratfølsomt indvindingsområde		X
Sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde		X
Jordforurening V1		X
Jordforurening V2		X

Tabel 3. Landskabelige udpegninger

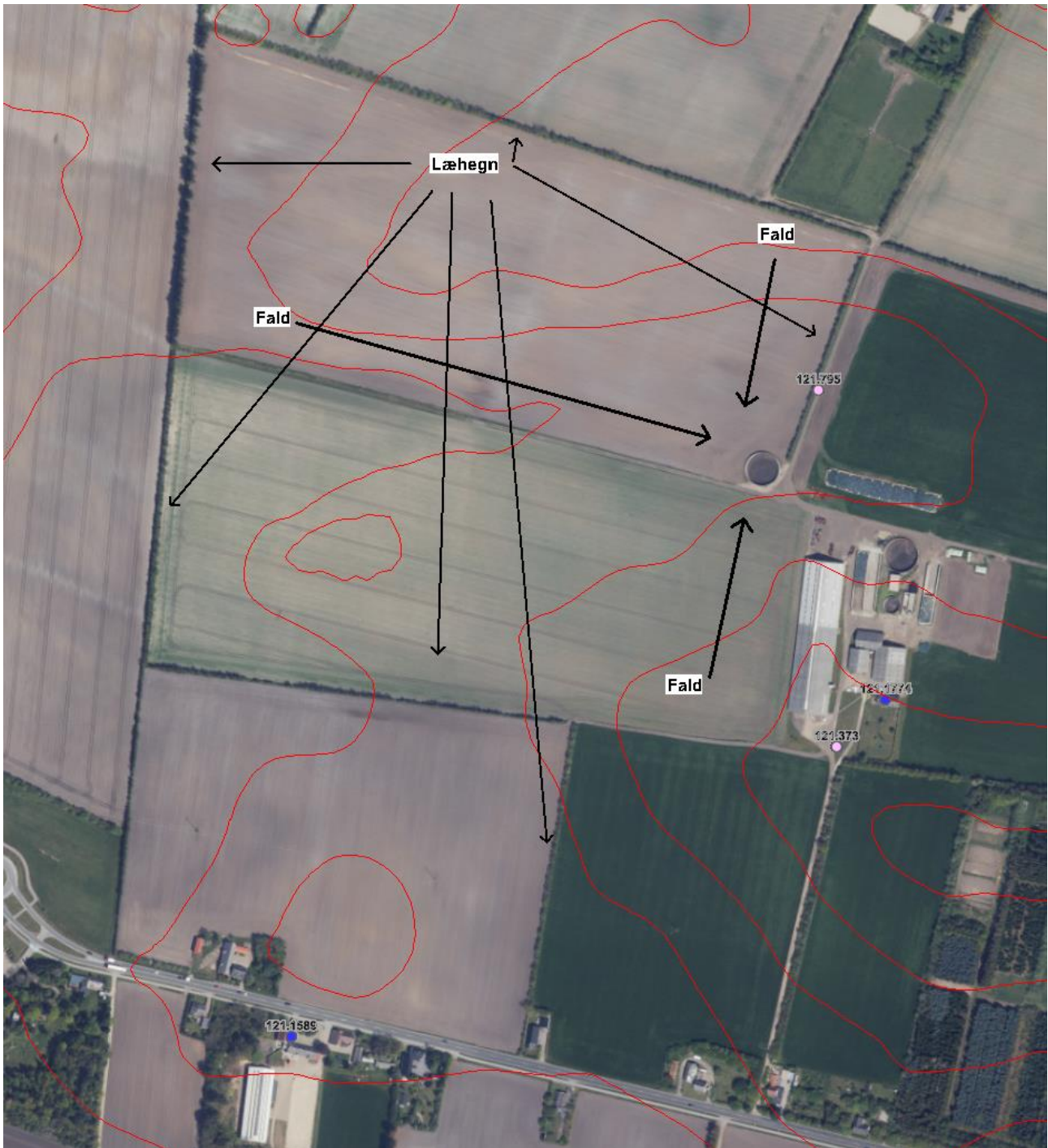
Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Ejendommen ligger indenfor område hvor skovrejsning er uønsket.

Ejendommen ligger delvist indenfor bevaringsværdigt landskab. I et bevaringsværdigt landskab skal landskabets karakter beskyttes og bevares, og nybyggeri må ikke forringe de landskabelige karaktertræk.

Øst for ejendommens bygninger er skovbyggelinje og langs øst siden af indkørslen er der registreret et beskyttet sten- og jorddige. Ingen af disse udpegninger vil blive påvirket af den påtænkte ændring.

I nuværende miljøgodkendelse er der vilkår til beplantning omkring gylletank byg 17. I forbindelse med nærværende ansøgning søges om dispensation fra kravet om beplantning omkring fritliggende gylletanke og at få fjernet vilkårene. Markarealet hvorpå gylletanken ligger, er omkranset af læhegn. Endvidere ligger gylletanken lavt i terræn, hvorved den ikke er dominerende i landskabet, se figur 4. Derved vil der reelt ikke være effekt af at etablere yderlige beplantning tæt ved gylletanken.

Figur 4 Beplantning og terræn omkring byg 17

I forbindelse med ansøgte projekt sker der alene ombygninger inde i eksisterende bygninger. Der er således ikke nybyggeri der kan påvirke landskabet.

Vurdering

Da gylletank byg 17 ligger lavt i terræn på et markareal, der er omgivet af læhegn vurderes det, at der kan dispenseres fra krav om beplantning omkring fritliggende gylletanke. Da der ikke sker nogle bygningsmæs-

sige ændringer eller anlægsarbejder, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af projektet.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Der sker ikke nybygninger i forbindelse med nærværende godkendelse. Fra bygninger hvor produktionsarealet bliver udvidet (byg 1 og byg 6) er alle afstandskrav overholdt.

Eksisterende lovligt opførte gylletank byg 10 overholder ikke afstandskrav til naboskel og privat fællesvej. Der sker ingen ændringer i driften af tanken og der skal derfor ikke søges om fornyet dispensation fra afstandskravet.

Eksisterende gylletank byg 17 er beliggende ca 3 m fra privat fællesvej og godkendt til opførelse 5 m fra naboskel. Gylletanken er fejlagtigt blevet opført nærmere skel end 5 m. Varde kommune har anvist ansøger til at forholdet skal lovliggøres ved at opkøbe den nærmeste del af nabomatriklen, som Varde kommunen ejer. En landmåler har opmålt arealet, der skal opkøbes til 41 m². Ansøger har kontaktet Varde Kommunes Ejendomscenter angående købet.

Afstandskravene er overholdt, da der ikke sker udvidelse af produktionsarealet eller nybygninger indenfor ovenstående krav, på nær afstanden til naboskel til gyllebeholder opført for tæt ved skel. Det er planen at

skel flyttes ved opkøb af 41 m² af nabomatriklen, så der bliver 5 m til naboskel som gylletanken har dispensation til.

Afstandene er afsat som punkter i Husdyrgodkendelse.dk

Vurdering

Der sker ikke nogen udvidelse af produktionsarealet indenfor afstandskravene. Afstand til byg 17 fra naboskel lovliggøres i separat sag. Det vurderes derfor at alle afstandskrav er overholdt.

Idet ejendommen ligger > 50 m fra byzone og i stor afstand fra samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *Husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 4.582,3 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter. Der er til alle stalde valgt 3 m. Ruheder er valgt som *Landbrug* i oplandet og efter beskaffenheden af naturarealet vurderet ud fra luftfotos i det enkelte naturpunkt f.eks. *Blandet natur med lav bevoksning*.

Der er ikke taget stilling til kumulation, da totalbelastningen i kategori 1 natur er 0,0 kg N/ha/år.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden fastsat til produktionsarealet som er godkendt d. 12.4.2010 og 22.8.2011. Produktionsarealet i nudriften er fastsat til produktionsarealet, som er godkendt den 26. september 2016.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under Indretning og drift.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 1 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 78: Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, Fuglebeskyttelsesområde nr. 49: Engarealer ved Ho Bugt og Ramsar område nr. 27. Vadehavet.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 1,5 km nord/nordvest for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 2,3 km nord for, det nærmeste kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

§ 3 områder

Af figur 5 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 5. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
7	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,0	0,5
Kat 2 overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Kat 1	Kategori 1	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur - hede	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Eng 1	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,0	0,6
4 Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,0	0,4
6.	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,2
5.	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
3.	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,0	0,3
2.	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,2
1. eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,2
Kategori 1 natur	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Nærmeste Natura 2000	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1

Tabel 4. Naturberegninger

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der moser og overdrev, se figur 5.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret potentielle ammoniakfølsomme skove.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. I tillæg nr 3 d. 26. september 2016 fremgår at Varde Kommune for en række arters vedkommende intet kendskab har til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Det fremgår også at spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudedede frøer. Det var Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke ville medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Nærmeste lokalitet, hvor der var registreret birkemus, var ca. 3,4 km øst for ejendommen. Det var Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke ville medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen var registreret.

Varde Kommune vurderede i øvrigt, at udvidelsen kunne gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Søgning på <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen⁷.

Søgning på <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Søgning på <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret truede arter på den danske rødliste i nærheden af ejendommens anlæg.

Vurdering

Der etableres ikke nye bygninger eller fjernes eksisterende bygninger i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse. Godkendelsen vil derfor ikke medføre at der ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger, eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter. Derfor vurderes det at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder. Det

vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det fx staldindretning, strøelse, gødningshåndtering samt hygiejne i stalden.

Omrøring af gyllebeholdere foretages før udbringning på markerne primært om foråret.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Vestre Landevej 152	0	FMK	108	108	395	Ja
 Isbjerg Møllevvej 69B	0	NY	286,1	286,1	654,8	Ja
 Varde Markjorder	0	NY	431,2	431,2	654,7	Ja
 Varde Markjorder	0	NY	431,2	431,2	581,4	Ja
 Varde Markjorder	0	NY	431,2	431,2	645,7	Ja
 Varde Markjorder	0	NY	431,2	431,2	771	Ja

Tabel 5. Lugtgeneberegning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra stalde ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.

De væsentligste miljøforhold for husdyrbrug er støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik og udvaskning af kvælstof til vandmiljøet. Nærmeste nabo og byzone er beliggende mere end hhv. 300 og 500 m fra husdyrbruget. Der er foretaget en grundig vurdering af forhold angående støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik som kan påvirke de nærliggende beboelser.

I det nedenstående er enkelte forhold uddybet.

Støv

Råvarer indblæses i lukkede siloer eller tippes af indendørs, og der sker ikke særlige støvfrembringende aktiviteter i forbindelse med oplag af råvarer og anvendelse af halm og ensilage. Der er ikke udført særlige tiltag til bekæmpelse af støvgener på ejendommen, dels fordi de nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra driftsbygningerne, at eventuelle støvgener ikke er mærkbare, dels fordi der ikke er særligt støvfremkaldende aktiviteter på ejendommen.

Vurdering

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved godkendte fluebekæmpelsesmidler i dybstrølsen i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Vurdering

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der en indkørsel (markeret med blå pil på figur 6), herudover er der privat fællesvej nord for ejendommen (markeret med grøn pil på figur 6). Indkørslen bruges til alle transporter, dog sker en del af transporterne til markarealet direkte til marken uden transport på offentlig vej.

Figur 6. Til- og frakørselsforhold

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af mælk, levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Indkøbt foder	40	40	
Afhentning af mælk	183	183	
Brændstof	12	12	
Husdyrgødning	429	450	
Husdyr til/fra ejendommen	36	36	
Grovfoder	315	330	
Døde dyr	20	20	
Affald	7	7	
Øvrige	6	50	
Samlet antal transporter	1.048	1.128	

Table 6. Antal transporter til og fra ejendommen.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Mælketransporterne foregår hver anden dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk/ levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets/slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malkeanlægget, foderblanding, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle staldene er med naturlig ventilation suppleret med frekvensstyret mekanisk ventilation, der er temperatur reguleret.

I bygning 1 er der et malkeanlæg. Vakuumpumpen er frekvensstyret og er placeret indendørs. Der er således god afskærmning for støjklender. Der sker ingen ændringer i driften i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse.

I forbindelse med høst ensileres der i plansilo. Der bliver ensileret i en kort periode i forbindelse med høst. I forbindelse med ensilering kan det blive nødvendigt at arbejde udenfor dagtimerne.

Der er gjort rede for transporter i afsnittet om til- og frakørsels forhold. Transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk/ levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets/slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer, betyder at støjgener i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Det vurderes, at husdyrbruget på Vestre Landevej 160 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjklender til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe støj, som kan medføre gener i omgivelserne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der

er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Der er normalt ikke større mængder pesticider på ejendommen, da maskinstationen står for sprøjtearbejdet.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran. Der er ingen gyllepumper i gylletankene.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen skråner imod gylletanken. Der er ikke vandløb eller søer i nærheden af gylletankene.

Vurdering

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Egenkontrol

- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere efterses årligt for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken,
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.
- Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser,
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Brug af sprøjtemidler registreres (Sprøjtejournal)
- Der overvåges ved gyllepumpning

- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på Vestre Landevej 160 inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Grundvand

Husdyrbruget ligger ikke indenfor område for særlig drikkevandsinteresse, boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde, eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er to boringer nær husdyrbrugets bygninger. DGU nr. 121.1774, der bruges til privat husholdning samt dyreholdet og DGU nr. 121.1051, der bruges til markvanding. Boringerne er beliggende mere end 25 m fra stalde og gylletanke.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning og indretning af stalde sikrer at der er minimal risiko for at der sker udslip fra gødningsopbevaringslagre og stalde, som kunne give anledning til forurening af grundvandet. Desuden er der særlige regler for udnyttelse og udbring af husdyrgødning, der sikrer en minimal udvaskning af næringsstoffer til grundvandet.

Fra bygninger med dyr eller husdyrgødning til vandboring er der 30 m eller længere, og er dermed længere end afstandskravet på 25 m til vandboring.

Ud fra ovenstående vurderes det at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af diesel- og fyringsolie og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet mv. Dieselolien opbevares i maskinhuset i en overjordisk tank på 1.800 liter fra 2014. Tanken er placeret på fast bund uden afløb.

Fyringsolie anvendes til opvarmning af stuehus. Fyringsolien opbevares i plasttank placeret i garagen. Tanken er på 1.200 liter fra 2005.

Spildolie opbevares i olietønder på fast bund uden afløb i maskinhuset. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af pesticider og rengøringsmidler.

Maskinstationen står for sprøjtearbejdet og der opbevares derfor normalt ikke større mængder på ejendommen.

Nødvendige rengøringsmidler/pesticider/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Dyrlægen udskriver den nødvendige medicin. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativene for Varde Kommune.

Fast affald:

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container, der afhentes af godkendt modtager efter behov pt. Marius Pedersen.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt og klinisk risikoaffald

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, elsparepærer, oliefiltere, batterier eller spraydåser indsamles i maskinhus. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Vurdering

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket af kadaverkappe på venstre hånd mod marken hvor indkørslen deler sig. (jf. figur 3). Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige lidt, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra egen boring.

Til kvæg anvendes drikkekar, som er udformet og placeret så unødigt vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt. Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestald.

Vurdering

Der er fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt til malkning og køling af mælk, gyllepumpning og belysning.

Der er installeret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkøling. Varmen anvendes til at opvarme brugsvand i driftsbygning. Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser. Systemet til opvarmning af vand til vask af køletank og malkeanlæg justeres, dels så vandet ikke opvarmes mere end nødvendigt og dels så den opvarmede vandmængde passer til forbruget.

Alle belysnings amature i stalden er LED, hvorved energi forbruget minimeres.

Udendørsbelysning har dagslyssensor eller tændes manuelt ved behov, hvorved unødvendigt energiforbrug undgås.

I staldene er der naturlig ventilation suppleret med mekanisk ventilation, som er frekvens reguleret efter temperatur.

Vurdering

Der er fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlig følger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimainsatsen med bl.a. følgende tiltag:

- Arealerne ligger forholdsvis samlet. Derved minimeres vejtransporten med traktor og gyllevogn. Hvilket bidrager til et lavere forbrug af brændstof.
- Vakuumpumpen og den mekaniske ventilation er frekvensstyrret. Omrører i gylle i stalden er med timer. Derved kører den kun den nødvendige tid. Belysnings amature i stalden er LED. Disse tiltag er med til at reducere energiforbruget og derved også CO₂ emissionen.

Ud fra ovenstående om egenkontrol, energi og klima mv. vurderes det at klimapåvirkningen fra ejendommen søges begrænset.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-emissionskravet er overholdt.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3938	644	4582
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3938	644	4582
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel. 7 BAT-beregning

BAT-niveauet er fastsat som "eksisterende stald, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" eller "nyt (inkl. renoveret) staldafsnit". I Tillæg nr. 2 d. 13. januar fremgår det at der skal være skraber på spalterne. Jf. nyeste viden har skraber på spalterne ingen effekt på ammoniakemissionen, teknologien er derfor fjernet fra teknologilisten og kan ikke indgå i nærværende godkendelse.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? !				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Byg 6 ny mulig stald 2020	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Byg 1 kostald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Byg 1 kostald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Byg 1 kostald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Byg 1 kostald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Byg 1 kostald	Alle kvæg; Sengestald med fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,68

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT ? !									
Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav		
							Ansøgers begrundelse	Kommunens begrundelse	Kommunens begrundelse
Rediger (#348457) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	330	0,84	1	277					
Rediger (#348458) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1678	1,16	1	1946					
Rediger (#364142) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	1045	0,84	1	878					
Rediger (#364208) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil)	525	1,16	1	609					
Rediger (#364400) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	95	0,84	1	80					
Rediger (#367105) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	88	1,68	1	148					

Tabel 8. Forudsætninger for BAT-beregning

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med bevaringsværdigt landskab. Da de påtænkte ændringer fortages i eksisterende bygninger vil det ikke skæmme landskabet. Der søges om ændring af beplantningsvilkår omkring eksisterende gylletank. Da tanken ligger lavt i terræn vurderes det at det ikke vil skæmme landskabet hvis vilkår om beplantning ændres.
- Der er flydelag på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx el og vand m.m.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Vestre Landevej 160 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der er ikke særlige forhold ved beliggenheden af Vestre Landevej 160, som betyder at der skal udvises særlig forsigtighed. Særlige forhold kunne f.eks. være beliggenhed i umiddelbar nærhed til sygehus/institutioner ol.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at husdyrbruget på vestre Landevej 160 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En fleksibel godkendelse af eksisterende produktionsarealer og eventuelt en mindre ændring af eksisterende bygninger giver mulighed for optimal udnyttelse af bygningerne.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 6 nr. 5.

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der vurderes om der er kumulative effekter som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.

Vurdering

Det vurderes ud fra beskrivelser og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at den kumulative effekt mellem punkt 1-4 ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte virkning på omgivelserne.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

5. Befolkningen og menneskers sundhed.
6. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
7. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
8. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
9. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
10. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.